

การจัดประสบการณ์เด็กปฐมวัยโดยใช้กิจกรรมการเรียนรู้เชิงรุกของ
สถานศึกษา ศูนย์เครือข่ายที่ 9 พุทธลีลาบางชั้น สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่
การศึกษาประถมศึกษา นครศรีธรรมราช เขต 9

The organizing early childhood experiences by using active
learning activities the 9th network, Phuttalila Bangkhan
under the jurisdiction of the Nakhon si Thammarat
primary educational service area office 2

สุนิสา ทองประดับ

Sunisa Thongpradab

บุญเลิศ วีระพรกานต์

Boonlert Weerapon

สามิตร อ่อนคง

Samit Onkong

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

Graduate School Mahachulalongkomrajavidyalaya University

E-mail: Sunisaying1126@gmail.com

Received: 13 April 2024; Revised: 26 December 2024; Accepted: 26 December 2024

บทคัดย่อ

บทความวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาสภาพการจัดประสบการณ์เด็กปฐมวัยของสถานศึกษา 2) ศึกษาแนวทางการจัดประสบการณ์เด็กปฐมวัย โดยใช้กิจกรรมการเรียนรู้เชิงรุกของสถานศึกษา และ 3) นำเสนอและประเมินการจัดประสบการณ์เด็กปฐมวัยโดยใช้กิจกรรมการเรียนรู้เชิงรุกของสถานศึกษา ศูนย์เครือข่ายที่ 9 พุทธลีลาบางชั้น สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครศรีธรรมราช เขต 2 ใช้ระเบียบการวิจัยเชิงคุณภาพ เก็บข้อมูลโดยสัมภาษณ์เชิงลึกผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง จำนวน 15 คน ผู้ให้ข้อมูลเชิงลึกจำนวน 5 คน สนทนา กลุ่ม โดยผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 7 คน วิเคราะห์ข้อมูลแบบอุปนัย

ผลการวิจัยพบว่า

1. สภาพการศึกษาการจัดประสบการณ์เด็กปฐมวัย โดยใช้กิจกรรมการเรียนรู้เชิงรุกของสถานศึกษา ศูนย์เครือข่ายที่ 9 พุทธลีลาบางชั้น สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครศรีธรรมราช เขต 2 มีองค์ประกอบของการจัดประสบการณ์เด็กปฐมวัย ดังนี้ 1) กิจกรรมเคลื่อนไหวและจังหวะ 2) กิจกรรมเสริมประสบการณ์ 3) กิจกรรมสร้างสรรค์ 4) กิจกรรมเสรี 5) กิจกรรมกลางแจ้ง 6) กิจกรรมเกมการศึกษา 2. แนวทางการศึกษาการจัดประสบการณ์เด็กปฐมวัยดำเนินการจัดกิจกรรมการเรียนรู้เชิงรุกสำหรับเด็กปฐมวัย 5 รูปแบบ ประกอบด้วย 1) การจัดการเรียนรู้โดยใช้กิจกรรมเป็นฐาน 2) การจัดการเรียนรู้เชิงประสบการณ์ 3) การจัดการเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐาน 4) การจัดการเรียนรู้แบบโครงงาน 5) การจัดการเรียนรู้ผ่านกระบวนการ

ทางวิทยาศาสตร์หรือวิธีวิจัย โดยทุกรูปแบบดำเนินการร่วมกันโดย ใช้หลักการจัดประสบการณ์เด็กปฐมวัยในรูปแบบ เช่น รูปแบบการจัดการเรียนรู้โดยใช้กิจกรรมเป็นฐาน รูปแบบการจัดการเรียนรู้เชิงประสบการณ์ gxHo9ho 3. ผลการนำเสนอแนวทางและแนวทางประเมินการจัดประสบการณ์เด็กปฐมวัย มีความเห็นตรงกันว่ามีความเหมาะสมมีความเป็นไปได้ และมีความเป็นประโยชน์สามารถนำไปใช้ได้

คำสำคัญ: การจัดประสบการณ์เด็กปฐมวัย, กิจกรรมการเรียนรู้เชิงรุก, การจัดการศึกษาปฐมวัย

Abstract

The objectives of this research article are 1) Study the conditions of early childhood experiences in educational institutions. 2) Study guidelines for organizing early childhood experiences. using active learning activities of educational institutions, 3) Present and evaluate early childhood experiences by using active learning activities of the educational institution, Network Center No. 9, Phutthaleela Bangkhan. Under the jurisdiction of the Nakhon Si Thammarat Primary Educational Service Area Office, Area 2, a qualitative research methodology was used. Data were collected by in-depth interviews with 15 people involved, 5 people who provided insights, and 7 group discussions with experts. Data were analyzed inductively. The research results found that

1. Educational conditions, early childhood experiences using the educational institution's active learning activities Network Center 9 Phutthaleela Bangkhan Under the jurisdiction of the Nakhon Si Thammarat Primary Educational Service Area Office, Area 2 At present, experiences for children are organized in a variety of activities, making it impossible to organize them in time. There are elements of organizing early childhood experiences as follows: 1) Movement and rhythm activities 2) Experienceenhancing activities 3) Creative activities 4) Free activities 5) Outdoor activities 6) Educational game activities 2. Guidelines for studying early childhood experiences using active learning activities of educational institutions, Network Center No. 9, Phutthaleela Bangkhan. Under the jurisdiction of the Nakhon Si Thammarat Primary Educational Service Area Office, Area 2, we organize active learning activities. For early childhood children, 5 formats include: 1) activity -based learning management 2) experiential learning management 3) Problem-based learning management 4) Project-based learning management 5) Organize learning through scientific processes or research methods. All forms operate together using the principles Organizing early childhood experiences in the following formats: 1) Activity-based learning management format, experiential learning management format etc. 3. Experts have inspected Guidelines and assessment Organizing early childhood experiences using the educational institution's active learning activities Network Center 9 Phutthaleela Bangkhan Under the Nakhon Si Thammarat Primary Educational Service Area Office, Area 2, there is the same opinion that It is appropriate and possible. and is useful and can be used.

Keywords: Organizing early childhood experiences, Proactive activities,
Early childhood education

บทนำ

ปัจจุบันการเรียนการสอนในระดับปฐมวัยของสถานศึกษาแต่ละแห่ง แบ่งออกเป็น 2 ช่วงอายุ คือ เด็กที่อายุต่ำกว่า 3 ปี การศึกษาเพื่อให้เด็กได้รับการพัฒนาทั้งด้านร่างกาย อารมณ์-จิตใจ สังคม และสติปัญญา ตามวัยและตามความสามารถแต่ละบุคคลซึ่งสอดคล้องกับพระราชบัญญัติการพัฒนาเด็กปฐมวัย พ.ศ. 2562 มาตราที่ 8 กล่าวว่าการจัดการเรียนรู้ของสถานพัฒนาเด็กปฐมวัย ต้องเป็นไปเพื่อเตรียมความพร้อมของเด็ก และต้องไม่เป็นการจัดการเรียนรู้ที่มุ่งเน้นการสอบแข่งขันระหว่างเด็กปฐมวัย นอกจากนี้พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ หมวดที่ 4 มาตราที่ 22 บัญญัติว่าการจัดการศึกษาต้องยึดหลักว่าผู้เรียนทุกคนมีความสามารถในการเรียนรู้และพัฒนาตนเองได้ และถือ ว่าผู้เรียนมีความสำคัญที่สุด กระบวนการจัดการศึกษาต้องส่งเสริมให้ผู้เรียน สามารถพัฒนาตามธรรมชาติและเต็มศักยภาพการจัดการเรียนรู้ตามแนวคิด Active Learning เป็นกระบวนการจัดการเรียนรู้ที่ผู้เรียนได้ลงมือปฏิบัติและได้ใช้กระบวนการคิดเกี่ยวกับสิ่งที่ได้กระทำลงไปเป็นการเรียนการสอนที่พัฒนาศักยภาพทางสมอง ได้แก่ การคิด การแก้ปัญหา การนำความรู้ไปประยุกต์ใช้เป็นการเรียนการสอนที่เปิดโอกาสให้นักเรียนมีส่วนร่วมในการเรียนรู้สร้างองค์ความรู้และจัดระบบการเรียนรู้ด้วยตนเอง นักเรียนมีส่วนร่วมในการออกแบบการเรียนการสอน มีการสร้างองค์ความรู้ การมีปฏิสัมพันธ์ร่วมกัน และร่วมมือกันมากกว่าการแข่งขัน ได้เรียนรู้ความรับผิดชอบ ร่วมกัน การมีวินัยในการทำงานและการแบ่งหน้าที่ความรับผิดชอบเป็นกระบวนการสร้างสถานการณ์ให้ผู้เรียนอ่าน พูด ฟัง คิด เป็นกิจกรรมการเรียนการสอนเน้นทักษะการคิดขั้นสูง เป็นกิจกรรมที่เปิดโอกาสให้นักเรียนบูรณาการ ขอมูล ข่าวสาร สารสนเทศ และหลักการสู่การสร้างความคิดรวบยอด

ผู้สอนจะเป็นผู้อำนวยการความสะดวกในการจัดการเรียนรู้ เป็นที่ปรึกษาคอยชี้แนะ เพื่อให้ผู้เรียนได้เป็นผู้ลงมือปฏิบัติด้วยตนเอง ความรู้เกิดจากประสบการณ์ การสร้างองค์ความรู้เป็นการเรียนรู้ผ่านการปฏิบัติหรือการลงมือทำซึ่งความรู้ที่เกิดขึ้นก็เป็นความรู้ที่ได้จากประสบการณ์กระบวนการในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่ผู้เรียนต้องได้มีโอกาสลงมือกระทำมากกว่าการฟังเพียงอย่างเดียว ต้องจัดกิจกรรมให้ผู้เรียนได้เรียนรู้โดยการอ่าน การเขียน การโต้ตอบ และการวิเคราะห์ปัญหา อีกทั้งให้ผู้เรียนได้ใช้กระบวนการคิดขั้นสูง ได้แก่ การวิเคราะห์การสังเคราะห์และการประเมินค่า เป็นการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ภายใต้สมมติฐานพื้นฐาน 2 ประการคือ 1) การเรียนรู้เป็นความพยายามโดยธรรมชาติของมนุษย์ และ 2) แต่ละบุคคลมีแนวทางในการเรียนรู้ที่แตกต่างกัน โดยผู้เรียนจะถูกเปลี่ยนบทบาทจากผู้รับความรู้ (receive) ไปสู่การมีส่วนร่วมในการสร้างความรู้ทำให้ผู้เรียนมีบทบาทในการแสวงหาความรู้และเรียนรู้อย่างมีปฏิสัมพันธ์จนเกิดความรู้ความเข้าใจนำไปประยุกต์ใช้สามารถวิเคราะห์ สังเคราะห์ ประเมินค่าหรือสร้างสรรค์สิ่งต่างๆ และพัฒนาตนเองเต็มความสามารถรวมถึงการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ให้นักเรียนได้มีโอกาสรวมอภิปรายใหม่โอกาสฝึกทักษะการสื่อสาร ทำให้ผลการเรียนรู้ เพิ่มขึ้น 70 เปอร์เซ็นต์การนำเสนองานทางวิชาการ เรียนรู้ในสถานการณ์จำลองทั้งมีการฝึกปฏิบัติในสภาพจริง มีการเชื่อมโยงกับสถานการณ์ต่างๆ ซึ่งจะทำให้ผลการเรียนรู้เกิดขึ้น ถึง 90 เปอร์เซ็นต์ สถานศึกษาศูนย์เครือข่ายที่ 9 พุทธลีลาบางชั้น สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครศรีธรรมราช เขต 2 ได้เห็นความสำคัญของการจัดประสบการณ์เด็กปฐมวัย โดยใช้กิจกรรมการเรียนรู้เชิงรุก ซึ่งเป็นการเรียนการสอนที่พัฒนาศักยภาพทางสมอง ได้แก่ การคิดการแก้ปัญหาและการนำความรู้ไปประยุกต์ใช้เป็นการเรียนการสอนที่เปิดโอกาสให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมใน กระบวนการเรียนรู้สูงสุด ผู้เรียนสร้างองค์ความรู้และจัดระบบการเรียนรู้ด้วยตนเอง ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการเรียนการสอนทั้งในด้านการสร้างองค์ความรู้การสร้างปฏิสัมพันธ์ร่วมกันร่วมมือกันมากกว่าการแข่งขัน ผู้เรียนเรียนรู้ความรับผิดชอบร่วมกันการมีวินัยในการทำงานการแบ่งหน้าที่ความรับผิดชอบเป็นกระบวนการสร้างสถานการณ์ให้ผู้เรียน อ่านพูดฟังคิดอย่าง ลุ่มลึกผู้

เรียนจะเป็นผู้จัดระบบการเรียนรู้ด้วยตนเอง เป็นกิจกรรมการเรียนการสอนเน้นทักษะการคิดขั้นสูง เป็น กิจกรรมที่
เปิดโอกาสให้ผู้เรียนบูรณาการข้อมูลข่าวสารหรือสารสนเทศและหลักการความคิดรวบยอดและความรู้เกิดจาก
ประสบการณ์การสร้างความรู้และการสรุปบทวนของผู้เรียน ซึ่งสอดคล้องกับกระบวนการ เรียนรู้ในศตวรรษที่
21 เพื่อพัฒนาผู้เรียนให้มีทักษะของคนในศตวรรษที่ 21 ซึ่งสามารถบูรณาการเข้ากับ 6 กิจกรรม เสริม
เป็นโครงการบ้านนักวิทยาศาสตร์ขึ้นมา

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาสภาพการจัดประสบการณ์เด็กปฐมวัยของสถานศึกษา ศูนย์เครือข่ายที่ 9 พุทธิลีลาบาง
ชั้น สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครศรีธรรมราช เขต 2
2. เพื่อศึกษาแนวทางการจัดประสบการณ์เด็กปฐมวัย โดยใช้กิจกรรมการเรียนรู้เชิงรุกของสถานศึกษา
ศูนย์เครือข่ายที่ 9 พุทธิลีลาบางชั้น สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครศรีธรรมราช เขต 2
3. เพื่อนำเสนอและประเมินการจัดประสบการณ์เด็กปฐมวัย โดยใช้กิจกรรมการเรียนรู้เชิงรุกของสถานศึกษา
ศูนย์เครือข่ายที่ 9 พุทธิลีลาบางชั้น สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครศรีธรรมราช เขต 2

วิธีดำเนินการวิจัย

รูปแบบการวิจัย 3 ลักษณะ คือ ศึกษาค้นคว้าทางเอกสาร (Documentary investigation)
การสัมภาษณ์เชิงลึก (In-depth Interview) และสนทนากลุ่ม (Focus Group)

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง ขั้นตอนการศึกษาสภาพการจัดประสบการณ์ จากผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง
จำนวน 15 คน ขั้นตอนการศึกษาแนวทาง มีผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 5 คน และขั้นตอนการนำเสนอและประเมิน
จากผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 7 คน

เครื่องมือการวิจัยในขั้นตอนการศึกษาสภาพการจัดประสบการณ์ใช้เครื่องมือในการวิจัย ได้แก่
แบบการสัมภาษณ์เชิงลึก (In-depth interview) ขั้นตอนการศึกษาการจัดประสบการณ์เด็กปฐมวัย คือ
แบบสัมภาษณ์เชิงลึกเกี่ยวกับการจัดประสบการณ์เด็กปฐมวัย โดยใช้กิจกรรมการเรียนรู้เชิงรุกของสถานศึกษา
และขั้นตอนการนำเสนอ คือ แบบประเมินและแบบการสนทนากลุ่ม (Focus Group)

การเก็บรวบรวมข้อมูล 1) สัมภาษณ์รายบุคคล เพื่อทำความเข้าใจเกี่ยวกับการจัดประสบการณ์เด็กปฐมวัย
โดยใช้กิจกรรมการเรียนรู้เชิงรุกของสถานศึกษา ใช้วิธีการสัมภาษณ์เชิงลึก (In-dept Interview) ใช้เวลาประมาณ 2
ชั่วโมง ดำเนินการสนทนากลุ่มและประเมินเพื่อขอความเห็นและข้อเสนอแนะในการจัดประสบการณ์เด็กปฐมวัย โดย
ใช้กิจกรรมการเรียนรู้เชิงรุกของสถานศึกษา ตามวันเวลา และสถานที่กำหนด

ผลการวิจัย

1. สรุปผลศึกษาสภาพการจัดประสบการณ์เด็กปฐมวัยของสถานศึกษา ศูนย์เครือข่ายที่ 9 พุทธิลีลา
บางชั้น สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครศรีธรรมราช เขต 2 พบว่า

การจัดประสบการณ์สำหรับเด็กปฐมวัยของโรงเรียนใช้การจัดกิจกรรมรูปแบบ 6 กิจกรรม แต่ไม่สามารถจัด
กิจกรรมได้ในทุกวัน และยังไมครบทุกกระบวนการ ส่วนใหญ่จะรวมกับการบูรณาการกิจกรรมการทดลองวิทยา
ศาสตร์ กิจกรรมการทำอาหาร และกิจกรรมตามประเพณีวันสำคัญ และมีบูรณาการส่งเสริมทักษะ การอ่าน -
เขียน ซึ่งเน้นผู้เรียนลงมือปฏิบัติกิจกรรมด้วยตนเอง โดยให้เด็กได้เคลื่อนไหวสวนต่าง ๆ ของร่างกายโดยการ
เคลื่อนไหวก็จะมีรูปแบบต่าง ๆ แต่ยังขาดเครื่องมือและอุปกรณ์ดนตรี และของเล่นเพื่อส่งเสริมให้เด็กพัฒนาการ

เนื้อใหญ่และกลามเนื้อมัดเล็ก อารมณ์ จิตใจ สังคม และสติปัญญา เกิดจินตนาการความคิดสร้างสรรค์ตามนักเรียนรายบุคคล

การจัดประสบการณ์เด็กปฐมวัยด้วยกิจกรรมเสริมประสบการณ์ ครูผู้สอนบางคนไม่ใช่ครูปฐมวัยโดยตรงจึงไม่สามารถจัดกิจกรรมได้อย่างถูกต้องและเต็มที่มีงนในเด็กได้พัฒนาทักษะการเรียนรู้ ฝักการทำงานและอยู่ร่วมกันเป็นกลุ่มทั้งกลุ่มย่อยและกลุ่มใหญ่ ซึ่งจัดกิจกรรมได้แค่บางครั้ง ทำให้เด็กได้มีโอกาสฟัง พูด สังเกต คิดแก้ปัญหาไขเหตุผลและลงปฏิบัติเพื่อให้เกิดความคิด รวบรวมเกี่ยวกับเรื่องที่เรียนได้น้อย โดยมีวิธีจัดกิจกรรมด้วยวิธีต่าง ๆ เช่น สนทนาอภิปราย สาธิต ทดลอง เล่านิทาน เล่นบทบาทสมมุติ ร้องเพลง ท่องคำคล้องจอง ศึกษาออกสถานที่ จึงต้องแก้ปัญหา โดยการเชิญวิทยากรมาให้ความรู้

การจัดประสบการณ์เด็กปฐมวัยการจัดกิจกรรมสร้างสรรค์ เป็นไปตามหน่วยจัดประสบการณ์หรือเหตุการณ์วันสำคัญต่างๆ ซึ่งเป็นกิจกรรมที่มุ่งพัฒนากระบวนการคิด การรับรู้เกี่ยวกับความงามและส่งเสริมกระตุ้นให้เด็กแสดงออกทางอารมณ์ ความรู้สึก ความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ และจินตนาการ ซึ่งมีเวลาไม่เพียงพอต่อการจัดกิจกรรมเพื่อให้เด็กได้ใช้เวลาในการสร้างสรรค์ผลงานอย่างละเอียดอ่อนแต่เด็กก็ยังไม่สามารถคิดเป็นกระบวนการได้ เนื่องจากบุคลากรครูมีไม่เพียงพอต่อการจัดกิจกรรม

การจัดประสบการณ์เด็กปฐมวัยด้วยกิจกรรมเสรี โดยการจัดมุมประสบการณ์ให้เด็กได้เล่นอย่างอิสระและสร้างสรรค์ โดยสร้างข้อตกลงร่วมกันและเด็กลงมือปฏิบัติกิจกรรม และเมื่อหมดเวลาครูให้สัญญาณเด็กเก็บของเล่นเข้าที่ซึ่งเป็นกิจกรรมที่ต้องใช้เวลามาก โดยให้เด็กปฐมวัยเล่นตามมุม แบ่งมุมออกเป็นมุมหนังสือ มุมวิทยาศาสตร์ มุมดนตรี มุมหนังสือ เป็นต้น ตามทรัพยากรที่มีอย่างจำกัด ของโรงเรียน ซึ่งเด็กมีโอกาสเลือกเล่นได้อย่างเสรีตามความสนใจและความต้องการของเด็ก ทั้งเป็นรายบุคคลหรือเป็นกลุ่มย่อย เด็กอาจเลือกทำกิจกรรมที่ครูจัดเสริมขึ้น เช่น เกมการศึกษา เครื่องเล่นสัมผัส ทำให้ต้องมีจำนวนครูที่ต้องสอนตรงวิชาเอกเพื่อให้การจัดกิจกรรมได้อย่างสมบูรณ์

การจัดประสบการณ์เด็กปฐมวัยด้วยกิจกรรมกลางแจ้ง มีกิจกรรมเล่นสนาม เล่นน้ำ เล่นทราย ออกกำลังกายและกายบริหาร เพื่อเคลื่อนไหวร่างกายออกกำลัง และแสดงออกอย่างอิสระโดยยึดความสนใจและความสามารถของเด็กแต่ละคนเป็นหลัก แต่ไม่สามารถจัดกิจกรรมได้ทุกวันด้วย ข้อจำกัดของสภาพอากาศ จำนวนอุปกรณ์การเล่นพบปัญหาคือยังสามารถบูรณาการเข้ากับกิจกรรมอนุรักษ์วัฒนธรรมไทย ฐานการเล่นไทย เช่น งูกินหาง มากานกล้วย อีมอญซอนผา เป็นต้น เกิดจากเด็กอาจจะไม่คอยนัด

การจัดประสบการณ์เด็กปฐมวัยด้วยกิจกรรมเกมการศึกษา คือ จัดประสบการณ์และเป็นแบบใบงานเสริมพัฒนาการด้านสติปัญญา เป็นเกมที่ช่วยพัฒนาสติปัญญาช่วยส่งเสริมให้เด็กเกิดการเรียนรู้เป็นพื้นฐาน การศึกษามีกฎเกณฑ์กติกาต่าง ๆ แต่พบปัญหาคือ เด็กบางคนไม่สามารถเล่นคนเดียวหรือเล่นเป็นกลุ่มได้ ทำให้ครู ต้องคอยอธิบายเพราะนักเรียนยังไม่สามารถเข้าใจด้วยตัวเอง

2. สรุปผลการศึกษาแนวทางการจัดประสบการณ์เด็กปฐมวัย โดยใช้กิจกรรมการเรียนรู้เชิงรุกของสถานศึกษา ศูนย์เครือข่ายที่ 9 พุทธลีลาบางชั้น สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครศรีธรรมราช เขต 2

1) แนวทางการจัดประสบการณ์เด็กปฐมวัยกิจกรรมเคลื่อนไหวและจังหวะ สรุปได้ว่า สถานศึกษาจัดให้เด็กได้เคลื่อนไหวสวนต่าง ๆ ของร่างกายอย่างอิสระตามจังหวะ โดยใช้เสียงเพลง คำคล้องจอง เสียง ปรบมือหรือจังหวะจากเครื่องดนตรีมาประกอบการเคลื่อนไหว ซึ่งครอบคลุมการดำเนินการด้วยหลักการจัดกิจกรรมการเรียนรู้เชิงรุกใช้กิจกรรมเป็นฐาน สามารถใช้กิจกรรมเชิงการแสดงออก ซึ่งเกี่ยวข้องกับการนำเสนอผลงาน การอภิปรายในชั้นเรียนที่เข้าใจจัดการเรียนรู้ที่ส่งเสริมให้ผู้เรียนเกิด การเรียนรู้จากประสบการณ์ที่เป็นรูปธรรมเพื่อนำไปสู่ความรู้ความเข้าใจเชิงนามธรรมเหมาะกับรายวิชาที่เน้นปฏิบัติหรือเน้นการฝึกทักษะ สามารถใช้จัดการเรียนรู้ได้ทั้งเป็นกลุ่มและเป็นรายบุคคล เป็นการเรียนรู้ที่ผ่านการปฏิบัติของผู้เรียนใช้ปัญหาที่สอดคล้องกับสถาน

การณจริงเป็นตัวกระตุ้นการแก้ปัญหาและเป้นจุดเริ่มต้นในการแสวงหาความรู้ เหมาะสมกับการนำมาจัดกิจกรรม
ยึดหลักการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป้นสำคัญที่เป็ดโอกาสให้ผู้เรียนได้ทำงานตามระดับทักษะที่ตนเองมีอยู่ โดย
มีครูทำหน้าที่เป้นผู้สนับสนุนอุปกรณ์และจัดประสบการณ์ให้แก่ผู้เรียน สนับสนุนการแก้ไขปัญหาและสร้างแรงจูง
ใจให้แก่ผู้เรียนผ่านกระบวนการทางวิทยาศาสตร์เพราะเป้นการเรียนรู้ที่เน้นการแสวงหาความรู้ด้วยตนเองของผู้
เรียนโดยตรง เป้นการพัฒนากระบวนการแสวงหาความรู้และการทดสอบความสามารถทางการเรียนรู้ด้วยตนเอง
ของผู้เรียน โดยให้ผู้เรียนศึกษางานวิจัย เพื่อเรียนรู้องค์ความรู้หลักการและทฤษฎีที่ใช้ในการวิจัยเรื่องนั้นๆ

2) แนวทางการจัดประสบการณ์เด็กปฐมวัยกิจกรรมเสริมประสบการณ์ สรุปลได้ว่า สถานศึกษามุง
เน้นให้เด็กพัฒนาทักษะการเรียนรู้ ผักการทำงาน และอยู่รวมกันเป้นกลุ่มทั้งกลุ่มย่อย และกลุ่มใหญ่ กิจกรรมที่
จัดมุ่งฝึกให้เด็กได้มีโอกาสฟัง พูด สังเกต ส้ารวจ คิดแก้ปัญหา ใช้เหตุผล และฝึกปฏิบัติ เพื่อให้เกิดความคิดรวบ
ยอด เกี่ยวกับสาระที่ควรเรียนรู้ โดยใช้กิจกรรมเป้นฐาน มุงเน้นส่งเสริมให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการเรียนรู้ และ
บทบาทในการเรียนรู้ของผู้เรียน "ใช้กิจกรรมเป้นฐาน" ผักการทำงานและอยู่รวมกันเป้นกลุ่มทั้งกลุ่มย่อย และ
กลุ่มใหญ่ จัดการเรียนรู้เชิงประสบการณ์ ทำให้เกิดการเรียนรู้ใหม่ ๆ ที่ท้าทายอย่างต่อเนื่องและเป้นการเรียนรู้ที่
เกิดจากบทบาท การมีส่วนร่วมของผู้เรียนได้มีโอกาส ฟัง พูด สังเกต ส้ารวจ คิดแก้ปัญหา ใช้เหตุผล และฝ
กปฏิบัติ ออกแบบวิธีการแก้ปัญหา เป้นการประยุกต์ใช้ข้อมูลและแนวคิดที่เกี่ยวข้องเพื่อการออกแบบชิ้นงานหรือ
วิธีการในการแก้ปัญหา โดยคำนึงถึงทรัพยากรข้อจำกัดและเงื่อนไขตามสถานการณ์ที่กำหนด ผู้เรียนมีบทบาท
สำคัญในการเรียนรู้และเรียนโดยการกำกับตนเอง ความเหมาะสมของโจทย์งานและคุณลักษณะที่ต้องการพัฒนา
วางแผน และกำหนดเกณฑ์ อย่างกว้าง ๆ แล้วให้ผู้เรียนวางแผนดำเนินการศึกษาค้นคว้าข้อมูลด้วยตนเอง โดยผู้
สอนมีบทบาทเป้นผู้ให้คำปรึกษาผ่านกระบวนการทางวิทยาศาสตร์

3) แนวทางการจัดประสบการณ์เด็กปฐมวัยกิจกรรมสร้างสรรค์ สรุปลได้ว่า สถานศึกษาจัดประสบการณ์
เด็กปฐมวัยกิจกรรมสร้างสรรค์ ช่วยให้ผู้เด็กแสดงออกทางอารมณ์ความรู้สึก ความคิด ริเริ่มสร้างสรรค์ และจินตนาการ
ในการสร้างสรรค์ผลงาน โดยใช้ศิลปะสร้างสรรค์และเหมาะสมกับพัฒนาการกระตุ้นให้เกิดการเรียนรู้จากตัวผู้เรียนมา
กกว่าการฟัง ผู้สอนในห้องเรียนและการทอ้งจำ กิจกรรมเชิงสร้างสรรค์ ซึ่งเกี่ยวข้องกับการรวบรวมสัมสมประสบ
การณ์โดย ผานการปฏิบัติ เน้นทักษะกระบวนการคิดเป้นกระบวนการสอนที่ผู้สอนใช้เทคนิควิธีการกระตุ้นให้ผู้เรียน
คิดเป้นลำดับขั้นแล้วขยายความคิดต่อเนื่องจากความคิดเดิมพิจารณาแยกแยะอย่างรอบด้าน ด้วยการให้เหตุผลและ
เชื่อมโยงกับความรู้เดิมที่มีจนสามารถสร้างสิ่งใหม่ ผู้เรียนมีบทบาทสำคัญในการเรียนรู้และเรียนโดยการกำกับตนเอง
วางแผนและดำเนินการแก้ปัญหาเป้นการกำหนดลำดับขั้นตอน วิธีการเพื่อใช้ในการแก้ปัญหา ยึดหลักการจัดการ
เรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป้นสำคัญ ที่เป็ดโอกาสให้ผู้เรียนได้ทำงานตามระดับทักษะที่ตนเองมีอยู่ โดยครูทำหน้าที่เป้นผู้
สนับสนุนอุปกรณ์และจัดประสบการณ์ให้แก่ผู้เรียน สนับสนุนการแก้ไขปัญหาและสร้างแรงจูงใจให้แก่ผู้เรียนมุง
ส่งเสริมให้ผู้เรียนศึกษาค้นคว้า นำความรู้ที่ได้จากการเรียนตามหลักสูตร โดยเฉพาะอย่างยิ่งด้านภาษาและสังคมมา
ต่อยอดสร้างผลงานด้านศิลปะผ่านกระบวนการทางวิทยาศาสตร์

4) แนวทางการจัดประสบการณ์เด็กปฐมวัยกิจกรรมเสรี สรุปลได้ว่า สถานศึกษาจัดประสบการณ์เด็ก
ปฐมวัยกิจกรรมเสรี เป็ดโอกาสให้เด็กเล่นอิสระตามมุมเล่น ที่จัดไว้ในห้องเรียน เด็กต้องมีโอกาสเลือกเล่นมุมตาม
ๆ ได้อย่างเสรี ความต้องการของเด็กทั้งเป้นรายบุคคล และเป้นกลุ่ม นอกจากให้เด็กเล่นตามมุมแล้วครูอาจให้เด็ก
เลือกทำกิจกรรมที่ครูจัดเสริมขึ้น ส่งเสริมให้ผู้เรียนมีความตื่นตัว และกระตือรือร้นตามการรู้จัก สามารถเรียนรู้ได้
ด้วยตัวเองทำให้เกิดการเรียนรู้อย่างต่อเนื่องนอกห้องเรียนด้วยกิจกรรมเชิงการแสดงออก กระตุ้นให้ผู้เรียนสะ
ทอน ความคิด อภิปรายสิ่งที่ได้รับจากสถานการณ์และการนำความรู้ไปประยุกต์ใช้ในสถานการณ์จริง ให้ผู้เรียน
ลงมือปฏิบัติ และผู้สอนประเมินผู้ เรียนโดยการสังเกตพร้อมทั้งให้คำแนะนำในจุดที่บกพร่องเป้นรายบุคคลหรือ
รายกลุ่ม เน้นให้ผู้เรียนได้เกิดการเรียนรู้ด้วยตนเอง และสามารถนำทักษะจากการเรียนมาช่วยแก้ปัญหาในชีวิต

การเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐาน มีบทบาทสำคัญในการเรียนรู้และเรียนโดยการกำกับตนเอง เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญที่เปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้ทำงานตามระดับทักษะที่ตนเองมีอยู่ โดยครูทำหน้าที่เป็นผู้สนับสนุนอุปกรณ์และจัดประสบการณ์ให้แก่ผู้เรียน เชื่อมโยงกับชีวิตจริง สิ่งแวดล้อมจริงจัดการเรียนรู้ผ่านกระบวนการทางวิทยาศาสตร์หรือวิธีวิจัยเป็นการเรียนที่เน้นการแสวงหาความรู้ด้วยตนเองของผู้เรียนโดยตรง เป็นการพัฒนาระบบการแสวงหาความรู้และการทดสอบความสามารถทางการเรียนรู้ด้วยตนเองของผู้เรียน

5) แนวทางการจัดประสบการณ์เด็กปฐมวัยกิจกรรมกลางแจ้ง สรุปได้ว่า สถานศึกษาจัดประสบการณ์เด็กปฐมวัยกิจกรรมกลางแจ้ง จัดให้เด็กมีโอกาสออกไปนอกห้องเรียนเพื่อออกกำลังกาย เคลื่อนไหวร่างกาย และแสดงออกอย่างอิสระ โดยยึดความสนใจ ความสามารถของเด็กแต่ละคนเป็นหลัก กิจกรรมกลางแจ้งที่ครูจัดให้เด็กเล่นกระตุ้นให้เกิดการเรียนรู้จากตัวผู้เรียนมากกว่าการฟังผู้สอนในห้องเรียนและการท่องจำ มีการจัดสภาพแวดล้อมและบรรยากาศที่เอื้อต่อการพัฒนาความคิดและเสริมสร้างความมั่นใจในตนเองผ่านกิจกรรมการปฏิบัติที่นำสนใจ เรียนรู้ที่ผ่านประสบการณ์เชิงประจักษ์จากกิจกรรมหรือการปฏิบัติของผู้เรียนทำให้เกิดการเรียนรู้ใหม่ๆ ที่ท้าทายอย่างต่อเนื่องและเป็นการเรียนรู้ที่เกิดจากบทบาทการมีส่วนร่วมของผู้เรียนได้รับการฝึก Decision Making และ Problem Solving Skills เพื่อจะได้เป็นกลไกสำคัญในการสรุปและเลือกใช้องค์ความรู้ที่ได้ใหม่นี้ในอนาคตเน้นบทบาท และการมีส่วนร่วมของผู้เรียน ครูทำหน้าที่เป็นผู้สนับสนุนอุปกรณ์และจัดประสบการณ์ให้แก่ผู้เรียน เชื่อมโยงกับชีวิตจริง สิ่งแวดล้อมจริง ผู้เรียนลงมือปฏิบัติทำชิ้นงานและส่งความคืบหน้าตาม กำหนดการประเมินผล จะประเมินตามสภาพจริง กำหนดสถานการณ์ศึกษาสถานการณ์ เล่นเกม ดูรูปภาพ หรือผู้สอนใช้เทคนิคการตั้งคำถามเกี่ยวกับสาระการเรียนรู้ที่กำหนดในแผนการจัดการเรียนรู้ พัฒนาระบบการแสวงหาความรู้และการทดสอบความสามารถทางการเรียนรู้ด้วยตนเองของผู้เรียน กำหนดตารางเวลา สิ่งอำนวยความสะดวกผู้ช่วยเหลือ เลือกแหล่งเรียนรู้ที่เหมาะสม เพื่อให้เกิดการเรียนรู้

6) แนวทางการจัดประสบการณ์เด็กปฐมวัยกิจกรรมเกมการศึกษา สรุปได้ว่า สถานศึกษาจัดประสบการณ์เด็กปฐมวัยกิจกรรมเกมการศึกษา ช่วยให้เด็กรู้จักสังเกต เปรียบเทียบ คิดหาเหตุผล และเกิดความคิด รวบรวมเกี่ยวกับสี รูปร่าง จำนวน ประเภท และความสัมพันธ์ เกี่ยวกับพื้นที่ และช่วยให้เด็กมีความเข้าใจเชิงนามธรรมในรูปแบบของการดัดแปลงมากขึ้น ที่ส่งเสริมผู้เรียนให้เกิดพัฒนาการทุกด้านไม่ว่าจะเป็นการเรียนรู้เนื้อหาสาระ การฝึกปฏิบัติจริง ฝึกฝนทักษะทางสังคม ทักษะชีวิต รู้จักสำรวจ เสาะหา ค้นคว้า ซึ่งเกี่ยวข้องกับการรวบรวม สังสม ความรู้ ความคิดรวบยอด และทักษะที่ผ่านประสบการณ์เชิงประจักษ์จากกิจกรรมหรือการปฏิบัติของผู้เรียน ได้ฝึกกระบวนการคิดวิเคราะห์ Analytical Conceptualization Skill โดยเฉพาะหากเป็นการเรียนรู้เชิงเทคนิคที่มีความซับซ้อน ทดสอบและประเมินผลการชิ้นงานของชิ้นงานหรือวิธีการโดยผลที่ได้เอานำมาใช้ในการปรับปรุงและพัฒนาให้มีประสิทธิภาพในการแก้ปัญหาได้อย่างเหมาะสมที่สุด สามารถวางแผนและดำเนินการแก้ปัญหา เป็นการกำหนดลำดับขั้นตอน ของวิธีการเพื่อใช้ในการแก้ปัญหา การกำหนดจุดประสงค์ การตั้งสมมติฐาน การออกแบบการทดลอง การดำเนินการทดลอง การรวบรวมข้อมูล การตีความหมาย ข้อมูล และการสรุป สามารถใช้เวลาเพียงพอเพียงในการสร้างผลงาน พัฒนาระบบการแสวงหาความรู้และการทดสอบความสามารถทางการเรียนรู้ด้วยตนเองของผู้เรียนเปลี่ยนแนวคิดจากเรียนรู้โดยการฟัง ตอบใหญ่ถูกเป็นการถามหาคำตอบเอง

3. สรุปผลการนำเสนอและประเมินแนวทางการจัดประสบการณ์เด็กปฐมวัย โดยใช้กิจกรรมการเรียนรู้เชิงรุกของสถานศึกษา ศูนย์เครือข่ายที่ 9 พุทธลีลาบางชั้น สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครศรีธรรมราช เขต 2 มีขอขบขยการจัดประสบการณ์เด็กปฐมวัย 5 กิจกรรมดังนี้

1) การจัดประสบการณ์เด็กปฐมวัยด้วยกิจกรรมเคลื่อนไหวและจังหวะ สถานศึกษาจัดให้เด็กได้เคลื่อนไหวสวนต่าง ๆ ของร่างกาย อย่างอิสระตามจังหวะ โดยใช้เสียงเพลง คำคล้องจอง เสียงปรบมือ หรือจังหวะจากเครื่องดนตรีมาประกอบการเคลื่อนไหว ดำเนินการด้วยหลักการจัดกิจกรรมการเรียนรู้เชิงรุก 1)

รูปแบบการจัดการเรียนรู้โดยใช้กิจกรรมเป็นฐาน สามารถใช้กิจกรรมเชิงการแสดงออก (Expressional) เด็ก ๆ จะ
ได้เคลื่อนไหวสวนต่าง ๆ ของร่างกายตามจังหวะอย่างอิสระ และอุปกรณ์อื่น ๆ ประกอบการเคลื่อนไหว 2)
รูปแบบการจัดการเรียนรู้เชิงประสบการณ์ เป็นวิธีการจัดการเรียนรู้ที่ส่งเสริมให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้จากประสบ
การณ์ที่เป็นรูปธรรมเพื่อนำไปสู่ความรู้ความเข้าใจเชิงนามธรรมเหมาะกับรายวิชาที่เน้นปฏิบัติ หรือเน้นการฝึ
กทักษะ เพื่อส่งเสริมให้เด็กเกิดจินตนาการ ความคิดสร้างสรรค์ รู้จังหวะ และควบคุมการเคลื่อนไหวของตนเองได้
3) รูปแบบการจัดการเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐานใช้ปัญหาที่สอดคล้องกับสถานการณ์จริงเป็นตัวกระตุ้นการแก้
ปัญหาและเป็นจุดเริ่มต้นในการแสวงหาความรู้ ปัญหาที่เหมาะสมกับการนำมาจัดกิจกรรมเคลื่อนไหวร่างกายตาม
คำสั่ง บทเพลง นิทานคำกลอน หรือคำคล้องจอง 4) รูปแบบการจัดการเรียนรู้แบบโครงงาน ยึดหลักการจัดการ
เรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ โดยมีครูทำหน้าที่เป็นผู้สนับสนุนอุปกรณ์และจัดประสบการณ์ให้แก่ผู้เรียน
สนับสนุนการแก้ไขปัญหาและสร้างแรงจูงใจ 5) รูปแบบการจัดการเรียนรู้ผ่านกระบวนการทางวิทยาศาสตร์หรือ
วิธีวิจัย เพราะเป็นการเรียนที่เน้นการแสวงหาความรู้ด้วยตนเองของผู้เรียนโดยตรง และกระตุ้นให้เด็ก ๆ ได้แสดง
ความสามารถของตัวเองออกมาตามอารมณ์ และเคลื่อนไหวทางร่างกาย

2) การจัดประสบการณ์เด็กปฐมวัยกิจกรรมเสริมประสบการณ์ สถานศึกษามุ่งเน้นให้เด็กพัฒนา
ทักษะการเรียนรู้ฝักการทำงาน และอยู่รวมกันเป็นกลุ่มทั้งกลุ่มย่อยและกลุ่มใหญ่ มุ่งฝึกให้เด็กได้มีโอกาส ฟัง พูด
สังเกต สำรวจ คิดแก้ปัญหา ใช้เหตุผล และฝึกปฏิบัติ ลงมือปฏิบัติผ่านโครงการบ้านนักวิทยาศาสตร์น้อยเพื่อใ
ให้เกิด ความคิดรวบยอดเกี่ยวกับสาระที่ควรเรียนรู้ด้วยหลักการจัดการกิจกรรมการเรียนรู้เชิงรุก 1) รูปแบบการจัดการ
เรียนรู้โดยใช้กิจกรรมเป็นฐาน มุ่งเน้นส่งเสริมให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการเรียนรู้และบทบาทในการเรียนรู้ของผู้
เรียน "ใช้กิจกรรมเป็นฐาน" ฝักการทำงานและอยู่รวมกันเป็นกลุ่มทั้งกลุ่มย่อย และกลุ่มใหญ่ 2) รูปแบบการ
จัดการเรียนรู้เชิงประสบการณ์ ทำให้เกิดการเรียนรู้ใหม่ ๆ ที่ท้าทายอย่างต่อเนื่องและเป็นการเรียนรู้ที่เกิดจาก
บทบาท การมีส่วนร่วมของผู้เรียน ได้มีโอกาส ฟัง พูด สังเกต สำรวจ คิดแก้ปัญหา ใช้เหตุผล และฝึกปฏิบัติ 3)
รูปแบบการจัดการเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐาน ออกแบบวิธีการแก้ปัญหาเป็นการประยุกต์ใช้ข้อมูลและแนวคิดที่
เกี่ยวข้อง เพื่อการออกแบบชิ้นงานหรือวิธีการในการแก้ปัญหา โดยคำนึงถึงทรัพยากรของจำกัดและเงื่อนไขตาม
สถานการณ์ที่กำหนด ผู้เรียน มีบทบาทสำคัญในการเรียนรู้และเรียนโดยการกำกับตนเอง 4) รูปแบบการจัดการ
เรียนรู้แบบโครงงาน ทำกิจกรรมกลุ่มหรือกิจกรรมเดี่ยวก็ได้ให้พิจารณาจากความยาก-ง่าย ความเหมาะสมของ
โจทย์งานและคุณลักษณะที่ต้องการพัฒนา วางแผนและกำหนดเกณฑ์อย่างกว้าง ๆ แล้วให้ผู้เรียนวางแผน
ดำเนินการศึกษาค้นคว้าข้อมูลด้วยตนเองโดยผู้สอนมีบทบาทเป็นผู้ให้คำปรึกษา 5) รูปแบบการจัดการเรียนรู้ผ่าน
กระบวนการทางวิทยาศาสตร์หรือวิธีวิจัย เปลี่ยนเป้าหมายจากการเรียนรู้โดยการจำ/ทำ/ใช้ เป็นการคิดค้น
แสวงหาพัฒนากระบวนการแสวงหาความรู้ และการทดสอบความสามารถทางการเรียนรู้ด้วยตนเองของผู้เรียน
ซึ่งเป็นการจัดกิจกรรมเสริมประสบการณ์สามารถทำได้หลายรูปแบบ

3) การจัดประสบการณ์เด็กปฐมวัยกิจกรรมสร้างสรรค์ สถานศึกษาให้เด็กแสดงออกทางอารมณ์ความ
รู้สึก ความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ และจินตนาการในการสร้างสรรค์ผลงาน โดยใช้ศิลปะหรือใช้วิธีการอื่น ที่เด็กได้คิด
สร้างสรรค์และเหมาะสมกับพัฒนาการด้วยหลักการจัดการกิจกรรมการเรียนรู้เชิงรุก 1) รูปแบบการจัดการเรียนรู้โดย
ใช้กิจกรรมเป็นฐาน กระตุ้นให้เกิดการเรียนรู้จากตัวผู้เรียนมากกว่าการฟัง ผู้สอนในห้องเรียนและการท่องจำ
กิจกรรมเชิงสร้างสรรค์ ซึ่งเกี่ยวข้องกับการรวบรวมสิ่งสมประสบการณ์โดยผ่านการปฏิบัติ หรือการทำงานที่ริเริ่ม
สร้างสรรค์ 2) รูปแบบการจัดการเรียนรู้เชิงประสบการณ์ เน้นทักษะ กระบวนการคิดเป็นกระบวนการสอนที่ผู้
สอนใช้เทคนิควิธีการกระตุ้นให้ผู้เรียนคิดเป็นลำดับขั้นแล้วขยายความคิดต่อเนื่องจากความคิดเดิมพิจารณา
แยกแยะอย่างรอบด้าน ด้วยการให้เหตุผล และเชื่อมโยงกับความรู้เดิมที่มีจนสามารถสร้างสิ่งใหม่ 3) รูปแบบการ
จัดการเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐาน ผู้เรียนมีบทบาทสำคัญในการเรียนรู้และเรียนโดยการกำกับตนเอง วางแผน

และดำเนินการแก้ปัญหา เป็นการกำหนดลำดับขั้นตอนของการสร้างชิ้นงานหรือวิธีการแล้วลงมือสร้างชิ้นงานหรือพัฒนาวิธีการเพื่อใช้ในการแก้ปัญหา 4) รูปแบบการจัดการเรียนรู้แบบโครงงานยึดหลักการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญที่เปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้ทำงานตามระดับ ทักษะที่ตนเองมีอยู่ โดยครูทำหน้าที่เป็นผู้สนับสนุนอุปกรณ์และจัดประสบการณ์ให้แก่ผู้เรียน สนับสนุนการแก้ไขปัญหาและสร้างแรงจูงใจให้แก่ผู้เรียน มุ่งส่งเสริมให้ผู้เรียนศึกษา ค้นคว้า นำความรู้ ที่ได้จากการเรียนตามหลักสูตร โดยเฉพาะอย่างยิ่งด้านภาษาและสังคมมาต่อยอดสร้างผลงานด้านศิลปะ 5) รูปแบบการจัดการเรียนรู้ผ่านกระบวนการทางวิทยาศาสตร์หรือวิธีวิจัย เปลี่ยนบทบาทผู้สอนจากการเป็นผู้ปฏิบัติเอง เป็นการจัดการให้ผู้เรียนปฏิบัติ

4) การจัดประสบการณ์เด็กปฐมวัยกิจกรรมเสรี สถานศึกษาเปิดโอกาสให้เด็กเล่นอิสระตามมุมเล่นที่จัดไว้ในห้องเรียนให้เลือกเล่นมุมต่าง ๆ ได้อย่างเสรีตามความสนใจ และความต้องการของเด็กทั้งเป็นรายบุคคลและเป็นกลุ่ม นอกจากนี้ให้เด็กเล่นตามมุมแล้วครูอาจให้เด็กเลือกทำกิจกรรมที่ครูจัดเสริมขึ้น ซึ่งดำเนินการด้วยหลักการจัดกิจกรรมการเรียนรู้เชิงรุก 1) รูปแบบการจัดการเรียนรู้โดยใช้กิจกรรมเป็นฐาน ส่งเสริมให้ผู้เรียนมีความตื่นตัว และกระตือรือร้นด้านการศึกษา สามารถเรียนรู้ได้ด้วยตัวเองทำให้เกิดการเรียนรู้อย่างต่อเนื่องนอกห้องเรียน ด้วยกิจกรรมเชิงการแสดงออก 2) รูปแบบการจัดการเรียนรู้เชิงประสบการณ์ กระตุ้นให้ผู้เรียนสะท้อนความคิด อภิปรายสิ่งที่ได้รับจากสถานการณ์และการนำความรู้ไปประยุกต์ใช้ในสถานการณ์จริง ให้ผู้เรียนลงมือปฏิบัติ และผู้สอนประเมินผู้เรียนโดยการสังเกตพร้อมกับให้คำแนะนำในจุดที่บกพร่องเป็นรายบุคคลหรือเป็นรายกลุ่ม

3) รูปแบบการจัดการเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐาน เน้นให้ผู้เรียนได้เกิดการเรียนรู้ด้วยตนเอง และสามารถนำทักษะจากการเรียนมาช่วยแก้ปัญหาในชีวิตการเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐาน มีบทบาทสำคัญในการเรียนรู้และเรียนโดยการกำกับตนเอง 4) รูปแบบการจัดการเรียนรู้แบบโครงงาน เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญที่เปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้ทำงานตามระดับทักษะที่ตนเองมีอยู่ โดยครูทำหน้าที่เป็นผู้สนับสนุนอุปกรณ์และจัดประสบการณ์ให้แก่ผู้เรียน เชื่อมโยงกับชีวิตจริงสิ่งแวดล้อมจริง 5) รูปแบบการจัดการเรียนรู้ผ่านกระบวนการทางวิทยาศาสตร์หรือวิธีวิจัย เป็นการเรียนที่เน้นการแสวงหาความรู้ด้วยตนเองของผู้เรียนโดยตรง เป็นการพัฒนากระบวนการแสวงหาความรู้และการทดสอบความสามารถทางการเรียนรู้ด้วยตนเองของผู้เรียน

5) การจัดประสบการณ์เด็กปฐมวัยกิจกรรมกลางแจ้ง สถานศึกษาจัดให้เด็กมีโอกาสออกไปนอกห้องเรียนเพื่อออกกำลังกายเคลื่อนไหวร่างกาย และแสดงออกอย่างอิสระ โดยยึดความสนใจ ความสามารถของเด็กแต่ละคนเป็นหลักกิจกรรมกลางแจ้งที่ครูจัดให้เด็กเล่น ด้วยหลักการจัดกิจกรรมการเรียนรู้เชิงรุก 1) รูปแบบการจัดการเรียนรู้โดยใช้กิจกรรมเป็นฐาน กระตุ้นให้เกิดการเรียนรู้จากตัวผู้เรียนมากกว่าการฟังผู้สอนในห้องเรียนและการท่องจำ มีการจัดสภาพแวดล้อม และบรรยากาศที่เอื้อต่อการพัฒนาความคิดและเสริมสร้างความมั่นใจในตนเองผ่านกิจกรรมการปฏิบัติที่น่าสนใจ 2) รูปแบบการจัดการเรียนรู้เชิงประสบการณ์ เป็นการเรียนรู้ที่ผ่านประสบการณ์เชิงประจักษ์จากกิจกรรมหรือการปฏิบัติของผู้เรียน ทำให้เกิดการเรียนรู้ใหม่ ๆ ที่ท้าทายอย่างต่อเนื่องและเป็น การเรียนรู้ที่เกิดจากบทบาท การมีส่วนร่วมของผู้เรียน ได้รับการฝึก Decision Making และ Problem Solving Skills เพื่อจะได้เป็นกลไกสำคัญในการสรุปและเลือกใช้องค์ความรู้ที่ได้ใหม่นี้ในอนาคต 3) รูปแบบการจัดการเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐาน เป็นรูปแบบหนึ่งของการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่เน้นบทบาทและการมีส่วนร่วมของผู้เรียน ครูทำหน้าที่เป็นผู้สนับสนุนอุปกรณ์และจัดประสบการณ์ให้แก่ผู้เรียนเชื่อมโยงกับชีวิตจริง สิ่งแวดล้อมจริง 4) รูปแบบการจัดการเรียนรู้แบบโครงงาน ผู้เรียนลงมือปฏิบัติทำชิ้นงานและส่งความคืบหน้าตามกำหนดการประเมินผลจะประเมินตามสภาพจริง กำหนดสถานการณ์ศึกษาสถานการณ์ เกม ดูรูปภาพ หรือผู้สอนใช้เทคนิค การตั้งคำถามเกี่ยวกับสาระการเรียนรู้ที่กำหนดในแผนการจัดการเรียนรู้ 5) รูปแบบการจัดการเรียนรู้ผ่าน กระบวนการทางวิทยาศาสตร์หรือวิธีวิจัยเป็นการพัฒนากระบวนการแสวงหาความรู้และการทดสอบ

ความสามารถทางการเรียนรู้ด้วยตนเองของผู้เรียน กำหนดตารางเวลา สิ่งอำนวยความสะดวก ผู้ช่วยเหลือเลือก
แหล่งเรียนรู้ที่เหมาะสม เพื่อให้เกิดการเรียนรู้

6) การจัดประสบการณ์เด็กปฐมวัยกิจกรรมเกมการศึกษา สถานศึกษาจัดกิจกรรมที่ช่วยพัฒนาสติ
ปัญญา มีกฎ กติกาต่าง ๆ เด็กสามารถเล่นคนเดียวหรือเล่นเป็นกลุ่มได้ เกมการศึกษาช่วยให้เด็กรู้จักสังเกต
เปรียบเทียบ คิดหา เหตุผล และเกิดความคิดรวบยอดเกี่ยวกับสี รูปร่าง จำนวน ประเภท และความสัมพันธ์เกี่ยว
กับพื้นที่ และช่วยให้เด็กมีความเข้าใจเชิงนามธรรมในรูปแบบของการ์ดเกมมากขึ้น ด้วยหลักการจัดกิจกรรม
การเรียนรู้เชิงรุก 1) รูปแบบการจัดการเรียนรู้โดยใช้กิจกรรมเป็นฐาน ที่ส่งเสริมผู้เรียนให้เกิดพัฒนาการทุกด้านไม
ว่าจะเป็นการเรียนรู้เนื้อหาสาระ การฝึกปฏิบัติจริง ฝึกฝนทักษะทางสังคม ทักษะชีวิต รู้จักสำรวจ เสาะหา ค้นคว
า (Exploratory) ซึ่งเกี่ยวข้องกับการรวบรวม สังสมความรู้ ความคิดรวบยอด และทักษะ 2) รูปแบบการจัดการ
เรียนรู้เชิงประสบการณ์ เป็นการเรียนรู้ที่ผ่านประสบการณ์เชิงประจักษ์จากกิจกรรมหรือการปฏิบัติของผู้เรียน ได้
ฝึก กระบวนการคิดวิเคราะห์ Analytical Conceptualization Skill โดยเฉพาะหากเป็นการเรียนรู้เชิงเทคนิคที่มี
ความซับซ้อน 3) รูปแบบการจัดการเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐาน เป็นการทดสอบและประเมินผลการใช้งานของ
ชิ้นงานหรือวิธีการ โดยผลที่ได้เอานำมาใช้ในการปรับปรุงและพัฒนาใหม่ประสิทธิภาพในการแก้ปัญหาได้อย่าง
เหมาะสมที่สุด สามารถวางแผนและดำเนินการแก้ปัญหา (Planning and Development) เป็นการกำหนดลำดับ
ขั้นตอนของการสร้างชิ้นงานหรือวิธีการแล้วลงมือสร้างชิ้นงาน หรือพัฒนาวิธีการเพื่อใช้ในการแก้ปัญหา 4)
รูปแบบการจัดการเรียนรู้แบบโครงงาน ดำเนินงานของโครงงานประเภทนี้จะประกอบด้วยกำหนดปัญหา การ
กำหนดจุดประสงค์ การตั้งสมมติฐานการออกแบบการทดลองการดำเนินการทดลอง การรวบรวมข้อมูล การ
ตีความหมายข้อมูล และการ

สรุป สามารถใช้เวลามากพอเพียงในการสร้างผลงาน 5) รูปแบบการจัดการเรียนรู้ผ่านกระบวนการทาง
วิทยาศาสตร์หรือวิจัย เป็นการพัฒนาระบวนการแสวงหาความรู้และการทดสอบความสามารถทางการเรียนรู้
ด้วยตนเองของผู้เรียน เปลี่ยนแนวคิดจากเรียนรู้โดยการฟัง ปล่อยให้ถูกเป็นการถามหาคำตอบเอง

อภิปรายผล

1. สภาพการจัดประสบการณ์เด็กปฐมวัย โดยใช้กิจกรรมการเรียนรู้เชิงรุกของสถานศึกษา ศูนย์เครือข่ายที่ 9
พุทธลีลาบางชั้น สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครศรีธรรมราช เขต 2 ผลการศึกษา พบว่า ใช้
กิจกรรมการเรียนรู้เชิงรุกของสถานศึกษา ยังไม่สามารถจัดกิจกรรมได้ในทุกวัน และยังไม่ครบทุกกระบวนการ เพราะ
ยังขาดครูในการจัดกิจกรรม ประกอบด้วย 5 กิจกรรม 1) กิจกรรมเคลื่อนไหวและจังหวะ 2) กิจกรรมเสริมประสพกา
รณ 3) กิจกรรมสร้างสรรค์ 4) กิจกรรมเสรี 5) กิจกรรมกลางแจ้ง และ 6) กิจกรรมเกมการศึกษา ซึ่งในแต่ละกิจกรรม
จะครอบคลุมการดำเนินการด้วยหลักการจัดกิจกรรมการเรียนรู้เชิงรุก ได้แก่ 1) รูปแบบการจัดการเรียนรู้โดยใช้
กิจกรรม เป็นฐาน 2) รูปแบบการจัดการเรียนรู้เชิงประสบการณ์ 3) รูปแบบการจัดการเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐาน 4)
รูปแบบการจัดการเรียนรู้แบบโครงงาน และ 5) รูปแบบการจัดการเรียนรู้ผ่านกระบวนการทางวิทยาศาสตร์หรือวิ
จัยซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ อนงคนาถ ยิ้มช่าง (2558) ได้ศึกษาเรื่อง การพัฒนาแนวทางการจัดประสบการณ์
การเรียนรู้สำหรับเด็กปฐมวัยเพื่อเขาสู่ประชาคมอาเซียน ผลการวิจัยพบว่า 1) แนวทางการจัดประสบการณ์การเรี
นรู้สำหรับเด็กปฐมวัย เพื่อเขาสู่ประชาคมอาเซียนมีหลักการในการจัดประสบการณ์เน้นให้เด็กปฐมวัยได้เรียนรู้ สิ่งที่เป็น
นรูปรูธรรมและเป็นไปตามพัฒนาการโดยสอดคล้องในกิจกรรมหลัก 6 กิจกรรม ประกอบด้วย กิจกรรมเคลื่อนไหวและ
จังหวะ กิจกรรมสร้างสรรค์ กิจกรรมเสริมประสบการณ์/ กิจกรรมในวงกลม กิจกรรมกลางแจ้ง/ กิจกรรมเสรี/ การเล
นตามมุม และเกม การศึกษา จัดการสอนแผนละ 40 นาที จำนวน 32 แผน 2) แนวทางการจัดประสบการณ์การเรี
นรู้สำหรับเด็กปฐมวัย เพื่อเขาสู่ประชาคมอาเซียน มีความเป็นไปได้ในการนำไปใช้ทุกรายขอในระดับมาก ถึงมากที่สุด

2. แนวทางการจัดประสบการณ์เด็กปฐมวัย โดยใช้กิจกรรมการเรียนรู้เชิงรุกของสถานศึกษา ศูนย์เครือข่าย ที่ 9 พุทธิสาบางชั้น สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครศรีธรรมราช เขต 2 ดำเนินงาน 6 กิจกรรม คือ

1) กิจกรรมเคลื่อนไหวและจังหวะ สรุพบว่า สถานศึกษาจัดประสบการณ์เด็กปฐมวัยกิจกรรมเคลื่อนไหวและจังหวะ โดยให้เด็กได้เคลื่อนไหวสวนต่าง ๆ ของร่างกายอย่างอิสระตามจังหวะ โดยใช้เสียงเพลง คำคล้องจอง เสียงปรบมือ ซึ่งครอบคลุมการดำเนินการด้วยหลักการจัดกิจกรรมการเรียนรู้เชิงรุก ใช้กิจกรรมเป็นฐานจัดการเรียนรู้ที่ส่งเสริมให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้จากประสบการณ์ที่เป็นรูปธรรมเพื่อนำไปสู่ความรู้ความเข้าใจเชิงนามธรรมเหมาะสมกับรายวิชาที่เน้นปฏิบัติ สามารถใช้จัดการเรียนรู้ได้ทั้งเป็นกลุ่มและเป็นรายบุคคล เป็นการเรียนรู้ที่ผ่านประสบการณ์เชิงประจักษ์จากการปฏิบัติของผู้เรียนใช้ปัญหาที่สอดคล้องกับสถานการณ์จริงเป็นตัว กระตุ้นการแก้ปัญหาและเป็นจุดเริ่มต้นในการแสวงหาความรู้ปัญหาที่เหมาะสมกับการนำมาจัดกิจกรรมยึดหลักการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญที่เปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้ทำงานตามระดับทักษะที่ตนเองมีอยู่โดยมีครูทำหน้าที่เป็นผู้สนับสนุนอุปกรณ์และจัดประสบการณ์ให้แก่ผู้เรียน สนับสนุนการแก้ไขปัญหาและสร้างแรงจูงใจให้แก่ผู้เรียนผ่านกระบวนการทางวิทยาศาสตร์

2) กิจกรรมเสริมประสบการณ์ สรุพบว่า สถานศึกษาจัดประสบการณ์เด็กปฐมวัยกิจกรรมเสริมประสบการณ์ มุ่งเน้นให้เด็กพัฒนาทักษะการเรียนรู้ ผลการทำงานและอยู่รวมกันเป็นกลุ่มทั้งกลุ่มย่อย และกลุ่มใหญ่ กิจกรรมที่จัดมุ่งฝึกให้เด็กได้มีโอกาสฟัง พูด สังเกต สำรวจ คิด แก้ปัญหา ใช้เหตุผล และฝึกปฏิบัติ เพื่อให้เกิดความคิดรวบยอดเกี่ยวกับสาระที่ควรเรียนรู้ โดยใช้กิจกรรมเป็นฐาน มุ่งเน้นส่งเสริมให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการเรียนรู้และบทบาทในการเรียนรู้ของผู้เรียน "ใช้กิจกรรมเป็นฐาน" จัดการเรียนรู้เชิงประสบการณ์ทำให้เกิดการเรียนรู้ใหม่ ๆ ที่ท้าทายอย่างต่อเนื่องและเป็นการเรียนรู้ที่เกิดจากบทบาท การมีส่วนร่วมของผู้เรียน ได้มีโอกาส ฟัง พูด สังเกต สำรวจ คิดแก้ปัญหา ใช้เหตุผล และฝึกปฏิบัติ ออกแบบวิธีการแก้ปัญหา เป็นการประยุกต์ใช้ข้อมูลและแนวคิดที่เกี่ยวข้องเพื่อการออกแบบชิ้นงานหรือวิธีการในการแก้ปัญหา โดยคำนึงถึงทรัพยากรข้อจำกัดและเงื่อนไขตามสถานการณ์ที่กำหนด ผู้เรียนมีบทบาทสำคัญในการเรียนรู้และเรียนโดยการกำกับตนเอง เรียนรู้แบบโครงงานทำกิจกรรมกลุ่มหรือกิจกรรมเดี่ยวก็ได้ให้พิจารณาจากความยาก-ง่ายที่เหมาะสมของโจทย์งานและคุณลักษณะที่ต้องการพัฒนา วางแผนและกำหนดเกณฑ์อย่างกว้างๆ แล้วให้ผู้เรียนวางแผนดำเนินการศึกษาค้นคว้าข้อมูลด้วยตนเองโดย ผู้สอนมีบทบาทเป็นผู้ให้คำปรึกษาผ่านกระบวนการทางวิทยาศาสตร์

3) กิจกรรมสร้างสรรค์ สรุพบว่า สถานศึกษาจัดประสบการณ์เด็กปฐมวัยกิจกรรมสร้างสรรค์ ช่วยให้เด็กแสดงออกทางอารมณ์ความรู้สึกความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ และจินตนาการในการสร้างสรรค์ผลงาน โดยใช้ศิลปะ หรือใช้วิธีการอื่น ที่เด็กได้คิดสร้างสรรค์และเหมาะสมกับพัฒนาการ กระตุ้นให้เกิดการเรียนรู้จากผู้เรียนมากกว่าการฟัง ผู้สอนในห้องเรียนและการทอ้งจำกิจกรรมเชิงสร้างสรรค์ ซึ่งเกี่ยวข้องกับการรวบรวมสิ่งสมประสบการณ์โดยผ่านการปฏิบัติ เน้นทักษะกระบวนการคิดเป็นกระบวนการสอนที่ผู้สอนใช้เทคนิควิธีการกระตุ้นให้ผู้เรียนคิดเป็นลำดับขั้นแล้วขยายความคิดต่อเนื่องจากความคิดเดิมพิจารณาแยกแยะอย่างรอบด้าน ด้วยการให้เหตุผลและเชื่อมโยงกับความรู้เดิมที่มีจนสามารถสร้างสิ่งให้ผู้เรียนมีบทบาทสำคัญในการเรียนรู้และเรียนโดยการกำกับตนเอง วางแผนและดำเนินการแก้ปัญหา เป็นการกำหนดลำดับขั้นตอนของการสร้างชิ้นงานหรือวิธีการแล้วลงมือสร้างชิ้นงานหรือพัฒนาวิธีการเพื่อใช้ในการแก้ปัญหา ยึดหลักการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญที่เปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้ทำงานตามระดับทักษะที่ตนเองมีอยู่ โดยครูทำหน้าที่เป็นผู้สนับสนุนอุปกรณ์และจัดประสบการณ์ให้แก่ผู้เรียน

4) กิจกรรมเสรี สรุพบว่า สถานศึกษาจัดประสบการณ์เด็กปฐมวัยกิจกรรมเสรีโดยเปิดโอกาสให้เด็กเล่นอิสระตามมุมเล่นที่จัดไว้ในห้องเรียน เด็กต้องมีโอกาสเลือกเล่นมุมต่างๆ โดยอย่างเสรี ตามความสนใจ และความต้องการของเด็กทั้งเป็นรายบุคคล และเป็นกลุ่ม นอกจากนี้ให้เด็กเล่นตามมุมแล้วครูอาจให้เด็กเลือกทำกิจกรรมที่ครูส่งเสริมให้ผู้

เรียน มีความตื่นตัวและกระตือรือร้นด้านการรู้คิด สามารถเรียนรู้ได้ด้วยตัวเองทำให้เกิดการเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง นอกห้องเรียนด้วยกิจกรรมเชิงการแสดงออก กระตุ้นให้ผู้เรียนสะท้อนความคิดอภิปรายสิ่งที่ได้รับจากสถานการณ์ และการนำความรู้ไปประยุกต์ใช้ ในสถานการณ์จริง ให้ผู้เรียนลงมือปฏิบัติ และผู้สอนประเมินผู้เรียนโดยการสังเกต พร้อมกับให้คำแนะนำในจุดที่บกพร่องเป็นรายบุคคลหรือเป็นรายกลุ่ม เน้นให้ผู้เรียนได้เกิดการเรียนรู้ด้วยตนเอง และสามารถนำทักษะจากการเรียนมาช่วยแก้ปัญหาในชีวิตการเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐาน มีบทบาทสำคัญในการเรียนรู้ และเรียนโดยการกำกับตนเอง เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญที่เปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้ทำงานตามระดับทักษะที่ตนเองมีอยู่ โดยครูทำหน้าที่ เป็นผู้สนับสนุนอุปกรณ์และจัดประสบการณ์ให้แก่ผู้เรียน เชื่อมโยงกับชีวิตจริง สิ่งแวดล้อมจริง จัดการเรียนรู้ผ่าน กระบวนการทางวิทยาศาสตร์

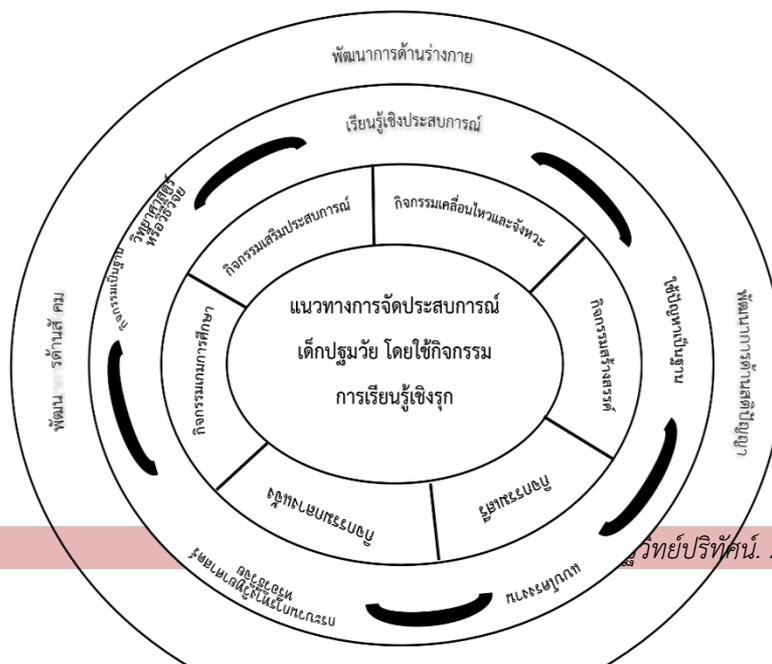
5) กิจกรรมกลางแจ้ง สรุพบว่า สถานศึกษาจัดประสบการณ์เด็กปฐมวัยกิจกรรมกลางแจ้ง ให้เด็กมีโอกาสออกไปนอกห้องเรียนเพื่อออกกำลังกาย เคลื่อนไหวร่างกาย และแสดงออกอย่างอิสระ โดยยึดความสนใจ ความสามารถของเด็กแต่ละคนเป็นหลักกิจกรรมกลางแจ้ง ที่ครูจัดให้เด็กเล่นกระตุ้นให้เกิดการเรียนรู้จากตัวผู้เรียนมากกว่าการฟัง ผู้สอนในห้องเรียนและการท่องจำ มีการจัดสภาพแวดล้อม และบรรยากาศที่เอื้อต่อการพัฒนาความคิด และเสริมสร้างความมั่นใจในตนเองผ่านกิจกรรมการปฏิบัติที่น่าสนใจ เรียนรู้ที่ผ่านประสบการณ์เชิงประจักษ์จาก กิจกรรมหรือการปฏิบัติของผู้เรียน ทำให้เกิดการเรียนรู้ใหม่ ๆ เพื่อจะได้เป็นกลไกสำคัญในการสรุปและเลือกใช้ของ ความรู้ที่ได้ใหม่นี้ในอนาคตเน้นบทบาทและการมีส่วนร่วมของผู้เรียน ครูทำหน้าที่เป็นผู้สนับสนุนอุปกรณ์และจัด ประสบการณ์ให้แก่ผู้เรียนเชื่อมโยงกับ ชีวิตจริงสิ่งแวดล้อมจริง ผู้เรียนลงมือปฏิบัติทำงานและสงความคืบหน้า ตามกำหนดการประเมินผลจะประเมินตามสภาพจริง กำหนดสถานการณ์ ศึกษาสถานการณ์เล่นเกม ดูรูปภาพ หรือผู้ สอนใช้เทคนิคการตั้งคำถามเกี่ยวกับสาระการเรียนรู้ที่กำหนดในแผนการจัดการเรียนรู้ พัฒนากระบวนการแสวงหา ความรู้และการทดสอบความสามารถทางการเรียนรู้ด้วยตนเองของผู้เรียน กำหนดตารางเวลา สิ่งอำนวยความสะดวก ผู้ช่วยเหลือเลือกแหล่งเรียนรู้ที่เหมาะสม เพื่อให้เกิดการเรียนรู้

6) กิจกรรมเกมการศึกษา สรุพบว่า สถานศึกษาจัดประสบการณ์เด็กปฐมวัยกิจกรรมเกมการศึกษา ช่วยให้ เด็ก รู้จักสังเกต เปรียบเทียบ คิดหาเหตุผล และเกิดความคิด รวบรวมเกี่ยวกับ สี รูปร่าง จำนวน ประเภท และความ สัมพันธ์ เกี่ยวกับพื้นที่และช่วยให้เด็กมีความเข้าใจเชิงนามธรรม ในรูปแบบของการเล่นเกมมากขึ้น ที่ส่งเสริมผู้เรียนให้ เกิดพัฒนาการทุกด้านไม่ว่าจะเป็นการเรียนรู้เนื้อหาสาระ การฝึกปฏิบัติจริง ฝึกฝนทักษะทางสังคม ทักษะชีวิต รู้จัก สำรวจ เสาะหา คนควา ซึ่งเกี่ยวข้องกับการรวบรวม สังสมความรู้ ความคิดรวบยอด และทักษะที่ผ่านประสบการณ์เชิง ประจักษ์จากกิจกรรมหรือการปฏิบัติของผู้เรียน ได้ฝึกกระบวนการคิดวิเคราะห์ โดยเฉพาะหากเป็นการเรียนรู้เชิง เทคนิคที่มีความซับซ้อน ทดสอบและประเมินผลการใช้งานของชิ้นงานหรือวิธีการ โดยผลที่ได้สามารถนำมาใช้ในการ ปรับปรุงและพัฒนาใหม่ประสิทธิภาพในการแก้ปัญหาได้อย่างเหมาะสมที่สุด สามารถวางแผนและดำเนินการแก้ปัญหา เป็นการทำนาลำดับขั้นตอนของการสร้างชิ้นงาน สามารถใช้เวลามากพอเพียงในการสร้างผลงาน พัฒนา กระบวนการ แสวงหาความรู้และการทดสอบความสามารถทางการเรียนรู้ด้วยตนเองของผู้เรียน เปลี่ยนแนวคิดจากเรียนรู้โดยการฟัง ตอบให้ถูกเป็นการถามหาคำตอบเอง สอดคล้องกับสอดคล้องกับงานวิจัยของ วราลี โกศัย (2540) ได้ศึกษาเรื่อง ผลของการเล่นเกมแบบร่วมมือนอกห้องเรียนที่มีต่อพฤติกรรมชอบ สังคมของเด็กปฐมวัย ผลการวิจัยพบว่า กระบวนการของ กิจกรรมสร้างสรรค์ที่จะทำให้เด็กปฐมวัยมีโอกาสได้พัฒนาเอ็กเซ็กคิวทีฟฟังก์ชันนั้นต้องเปิด โอกาส ให้เด็ก ปฐมวัยได้คิดอิสระ ได้ตัดสินใจ ได้ฝึกคาดการณ์ ผ่านการลงมือกระทำตามความ สนใจ และเปิด โอกาสให้เด็กได้ฝึกวางแผนงาน ได้ฝึกจัดระบบ ได้ฝึกจัดการเวลาและได้ฝึกจัดลำดับความสำคัญ และฝึกให้เด็ก ได้มีความกล้าริเริ่ม ได้ลองผิดลองถูก และฝึก แก้ปัญหารวมถึง ให้เด็กได้รู้จักที่จะทบทวนประสบการณ์และได้ สรุบบทเรียนอย่างสร้างสรรค์

3. การนำเสนอและประเมินแนวทางการจัดประสบการณ์เด็กปฐมวัย โดยใช้กิจกรรมการเรียนรู้เชิงรุกของ

สถานศึกษา ศูนย์เครือข่ายที่ 9 พุทธลีลาบางชั้น สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครศรีธรรมราช เขต 2 มีทั้งหมด 6 กิจกรรม ประกอบด้วย กิจกรรมเคลื่อนไหวและจังหวะ กิจกรรมเสริมประสบการณ์ กิจกรรมสร้างสรรค์ กิจกรรมเสรี กิจกรรมกลางแจ้ง กิจกรรมเกมการศึกษา ผู้ทรงคุณวุฒิมีความเห็นว่า การดำเนินงานทั้ง 6 กิจกรรมประสบความสำเร็จโดยการนำหลักการจัดการกิจกรรมการเรียนรู้เชิงรุกมาประยุกต์ใช้ทุกกิจกรรมอย่างเป็นขั้นมีขั้นตอนที่ต่อเนื่องและสนับสนุน ซึ่งกันและกัน คือ 1) รูปแบบการจัดการเรียนรู้โดยใช้กิจกรรมเป็นฐาน 2) รูปแบบการจัดการเรียนรู้เชิงประสบการณ์ 3) รูปแบบการจัดการเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐาน 4) รูปแบบการจัดการเรียนรู้แบบโครงงาน 5) รูปแบบการจัดการเรียนรู้ผ่านกระบวนการทางวิทยาศาสตร์หรือวิจัย เพราะว่าจะได้จัดการกิจกรรมการเรียนรู้เชิงรุกได้อย่างถูกต้อง ซึ่งมีความสอดคล้องกับงานวิจัยของ สุภัทรา ภูษิต (2560) ได้ศึกษาเรื่อง การพัฒนารูปแบบการจัดการเรียนรู้เชิงรุกสำหรับคณาจารย์วิทยาลัย เทคโนโลยีภาคใต้ ผลการวิจัยพบว่า การพัฒนารูปแบบการจัดการเรียนรู้เชิงรุกเรียกว่า POARE Model มีขั้นตอนที่สำคัญ คือ ขั้นที่ 1 ครูเตรียมความพร้อมเป็นขั้นที่ครูเตรียมความพร้อมก่อนจัดการเรียนรู้ ทั้งการวิเคราะห์เนื้อหา ออกแบบกิจกรรมการเรียนรู้ เขียนแผนการจัดการเรียนรู้และฝึกทักษะที่จำเป็นในการจัดการเรียนรู้เชิงรุก เช่น ทักษะการตั้งคำถาม การแก้ปัญหาเมื่อนักเรียนไม่ให้ความร่วมมือ ขั้นที่ 2 นักเรียนทราบทิศทางในการเรียน เป็นขั้นครูสร้างบรรยากาศในการเรียนให้แก่นักเรียน โดยแจกวัสดุประสงค์และข้อตกลงในการเรียนให้นักเรียนทราบ สสำรวจเจตคติของนักเรียน เนื่องจากนักเรียนมีความรู้ ความสนใจ และประสบการณ์ที่แตกต่างกัน ขั้นที่ 3 นักเรียนเรียนรู้โดยการปฏิบัติ เป็นขั้นที่ครูจัดกิจกรรมการเรียนรู้ในคาบ เน้นให้นักเรียนได้ ฟัง พูด อ่าน เขียน สะท้อนคิด ผ่านการลงมือปฏิบัติ ครูคอยกระตุ้นทางอ้อม ขั้นที่ 4 ครูส่งเสริมพฤติกรรมการเรียนรู้เชิงรุกเป็นขั้นที่ครูคอยให้การสนับสนุนให้กำลังใจ และให้ข้อมูล ย้อนกลับในผลงานของนักเรียน เพื่อให้นักเรียนมีเจตคติทางบวกจากการลงมือทำกิจกรรม ขั้นที่ 5 ประเมินการ เรียนรู้ รอบด้าน (Evaluation: E) เป็นขั้นที่ครูและนักเรียนร่วมกันสรุปองค์ความรู้ให้นักเรียนประเมินตนเอง วามมีส่วนร่วมในการเรียนมากน้อยเพียงใด โดยเขียนลงในสมุดบันทึก และครูประเมินนักเรียนตามสภาพจริง (Authentic Assessment) ครอบคลุมทั้งด้านพุทธิพิสัย จิตพิสัย และทักษะพิสัย เช่น ประเมินความรู้ ความคิดจากการตอบคำถามการอภิปรายในชั้นเรียน การอ่านสมุดบันทึกของนักเรียนตรวจงาน ปฏิสัมพันธ์กับเพื่อน การมีส่วนร่วมในชั้นเรียน ผลงานในชั้นเรียนหรืองานที่มอบหมายเพิ่มเติมเป็นการศึกษาค้นคว้านอกห้องเรียนด้วยตนเอง และสอดคล้องกับงานวิจัยของ เดมา และเชอร์ริง (Dema & Tshering) (2020) ได้ศึกษาเรื่อง ผลการใช้รูปแบบการจัดการเรียนรู้เชิงรุกในการจัดการเรียนรู่วิทยาศาสตร์ กรณีศึกษาโรงเรียนประถมศึกษาในปูตาน ผลการวิจัยพบว่า รูปแบบการจัดการเรียนรู้เชิงรุกช่วยเพิ่มผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนเกรด 5 นักเรียน มุมมองเชิงบวกต่อการจัดการเรียนรู้เชิงรุก

องค์ความรู้ใหม่

สรุป

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาสภาพการจัดประสบการณ์เด็กปฐมวัยของสถานศึกษา
ศึกษาแนวทางการจัดประสบการณ์เด็กปฐมวัย โดยใช้กิจกรรมการเรียนรู้เชิงรุกของสถานศึกษา และนำเสนอและ
ประเมินการจัดประสบการณ์เด็กปฐมวัยโดยใช้กิจกรรมการเรียนรู้เชิงรุกของสถานศึกษา ใช้ระเบียบการวิจัยเชิง
คุณภาพเก็บข้อมูล โดยสัมภาษณ์เชิงลึกผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง จำนวน 15 คน ผู้ให้ข้อมูลเชิงลึก จำนวน 5 คน สันทนา
กลุ่ม โดยผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 7 คน วิเคราะห์ข้อมูลแบบอุปนัย ผลการวิจัยพบว่า

1) สภาพการศึกษาการจัดประสบการณ์เด็กปฐมวัย โดยใช้กิจกรรมการเรียนรู้เชิงรุกของสถานศึกษา
ปัจจุบันมีการจัดการประสบการณ์ให้เด็กในหลากหลายกิจกรรมทำให้จัดได้ไม่ทันต่อเวลา มีองค์ประกอบของ
การจัดการจัดประสบการณ์เด็กปฐมวัย ดังนี้ 1) กิจกรรมเคลื่อนไหวและจังหวะ 2) กิจกรรมเสริมประสบการณ์ 3)
กิจกรรมสร้างสรรค์ 4) กิจกรรมเสรี 5) กิจกรรมกลางแจ้ง 6) กิจกรรมเกมการศึกษา

2) แนวทางการศึกษาการจัดประสบการณ์เด็กปฐมวัย โดยใช้กิจกรรมการเรียนรู้เชิงรุกของสถานศึกษา
ดำเนินการจัดกิจกรรมการเรียนรู้เชิงรุกสำหรับเด็กปฐมวัย 5 รูปแบบประกอบด้วย 1) การจัดการเรียนรู้โดยใช้กิจ
กรรมพื้นฐาน 2) การจัดการเรียนรู้เชิงประสบการณ์ 3) การจัดการเรียนรู้โดยใช้ปัญหาพื้นฐาน 4) การจัดการเรียน
รู้แบบโครงงาน 5) จัดการเรียนรู้ผ่านกระบวนการทางวิทยาศาสตร์หรือวิธีวิจัย โดยทุกรูปแบบดำเนินการร่วมกัน
โดยใช้หลักการจัดประสบการณ์เด็กปฐมวัยในรูปแบบ ดังนี้ 1) รูปแบบการจัดการเรียนรู้โดยใช้กิจกรรมพื้นฐาน 2)
รูปแบบการจัดการเรียนรู้เชิงประสบการณ์ 3) รูปแบบการจัดการเรียนรู้โดยใช้ปัญหาพื้นฐาน 4) รูปแบบการจัดการ
เรียนรู้แบบโครงงาน 5) รูปแบบการจัดการเรียนรู้ผ่านกระบวนการทางวิทยาศาสตร์หรือวิธีวิจัย

3) การนำเสนอและประเมินแนวทางการจัดประสบการณ์เด็กปฐมวัย โดยใช้กิจกรรมการเรียนรู้เชิงรุก
ของสถานศึกษา มีผู้ทรงคุณวุฒิทุกคนเห็นว่ามีเหมาะสม เป็นไปได้ และเป็นประโยชน์

ข้อเสนอแนะ

การศึกษาวิจัยครั้งนี้มีข้อเสนอแนะ ดังนี้

1) สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาควรส่งเสริมการจัดประสบการณ์เด็กปฐมวัย โดยใช้กิจกรรมการ
เรียนรู้เชิงรุกของสถานศึกษาอย่างต่อเนื่องโดยการจัดอบรมเชิงปฏิบัติการให้กับครูผู้สอนปฐมวัย

2) สถานศึกษาควรส่งเสริมพัฒนาการจัดประสบการณ์เด็กปฐมวัยโดยใช้กิจกรรมการเรียนรู้เชิงรุก
โดยการจัดตารางกิจกรรมให้เหมาะสมกับช่วงเวลา

3) การนำเสนอและประเมินแนวทางการจัดประสบการณ์เด็กปฐมวัย โดยใช้กิจกรรมการเรียนรู้เชิงรุกของ
สถานศึกษา ศูนย์เครือข่ายที่ 9 พุทธลีลาบางชั้น สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครศรีธรรมราช
เขต 2 ผู้ทรงคุณวุฒิทุกคนเห็นว่ามีเหมาะสม เป็นไปได้และเป็นประโยชน์

เอกสารอ้างอิง

คณะศึกษาศาสตร์. (2560). โครงการอบรมเชิงปฏิบัติการ การจัดการเรียนรู้แบบ Phenomenon-based Teaching
and learning. กรุงเทพมหานคร: ศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.

วราลี โกศัย. (2540). ผลของการเล่นเกมแบบร่วมมือนอกห้องเรียนที่มีต่อพฤติกรรมชอบ สังคมของเด็กปฐมวัย. วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา. มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร).

สุภัทรา ภูษิตรัตน์วาลี. (2560). การพัฒนารูปแบบการจัดการเรียนรู้เชิงรุกสำหรับคณาจารย์วิทยาลัย เทคโนโลยีภาคใต้. ปริญญา นิพนธ์ปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการวิจัยพฤติกรรมศาสตร์ประยุกต์. มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.

อนงค์นารถ ยิ้มช่าง. (2557). การพัฒนาแนวทางการจัดประสบการณ์การเรียนรู้สำหรับเด็กปฐมวัยเพื่อเข้าสู่ประชาคมอาเซียน. วารสารวิชาการและวิจัยสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์. 9(25), 23-34.

Dema, K., & Tshering. (2020). The effects of active learning approach in teaching and learning science: A case of one of the primary schools in Bhutan. International Research Journal for Quality in Education.